

v trohajskega merilu, kakor v 1. in 3. vrstici 2. in 3. kitice. Ritmične pege se nahajajo tudi še v drugih pesmih. Sestavljalcu sicer ne smemo takih peg šteti v zlo, zakaj pesmi v čitanki niso njegovo delo, a utegnil bi bil popraviti te napake, kakor se tudi drugače ni bal popravljati, kar je zapazil napačnega, bodisi v jeziku, bodisi v vsebini. Nekaj sestavkov je povzetih iz Janežičevega Cvetnika I. in II. dela, popravljene so nekatere jezikovne in stvarne napake, a ne povsodi. N. pr. (str. 7): «V Atilovi vojski so služili Slovenci . . . Kedar so kralja pokopavali, imeli so velike krmine . . . Latinski pisatelji pravijo, da se je ta sedmina velela 'strava', kar je slovenska beseda ter priča, da so že tedaj stanovali Slovenci v Panoniji.» Ko bi bil rajni Trstenjak videl karto, katera slovi kot «tabula Peutingeriana», bil bi gotovo zadnji odstavek nekoliko premenil in pisal o bivališčih nekdanjih Slovencev za časa Atilovega natančneje in verjetneje. Huni so prodrli v Evropo leta 375. po Kr.; med potjo so trčili na Slovence, ki so v četrtem stoletju bivali — kakor nam kaže omenjena tabula Peutingeriana — v sedanji Rumuniji nad Dunavom, med Črnim morjem in Karpatskimi gorami. Nekaj so jih Huni prisilili, da so šli z njimi kot sobojevniki čez Karpate v veliko nižino Ogrsko, večina Slovencev pa je ostala še nekoliko desetletij v Rumuniji ter šla šele v drugi polovici šestega stoletja iz svojih bivališč, prekoračila Karpate in se naselila v Panoniji, kakor tudi po deželah planinskih. Če latinski pisatelji rabijo slovanski izraz «strava», to še nikakor ni dosti verjeten dokaz, da so Huni navedeno besedo slišali le od Slovencev v Panoniji naseljenih. — Drugo zgodovinsko nedostanost čitamo v št. 38. («usmiljena Slovenka»): «Leta 563. po Kr. so privihrali na Donavo divji Obri (Avari).» Dokler so gospodovali po Ogrskem Gepidi in Langobardi, bila je Obrom pot na Ogrsko zaprta; odprla se jim je šele po popolnem porazu Gepidov in po odhodu Langobardov v Italijo leta 568. po Kr. Te in druge nedostatke bi bilo gosp. pisatelju lahko odstraniti, da je dotičnim številkam dodal daljše ali krajše opombe, ki bi bile izvestno v korist učencem in učiteljem. Št. 6. čitamo:

Pod Krasom, kjer stena skalna zijá,
Kjer širi se Landrijska jama.

Kje je Landrijska jama? vprašali bodo radovedni učenci, belil si bode učitelj, nevesč krajepisja, glavó, zakaj Kras je obširen.

Jezik je gladek in opiljen. Poprava izraza «primanjkuje» (Jan. Cv., I. del, št. 6) v «nedostaje» (št. 3) ni bila neogibno potrebna. Gospod pisatelj je izpremenil «nižje» (Jan. Cv., I. del, št. 15) v «niže» (št. 9), vendar piše tudi «večjidel» (št. 24). V št. 17 čitamo: «hribi . . . gozdje» namesto Janežičevih oblik (Cv. I., št. 8): «hribje . . . gozdi». Manj navaden je izraz «ni se mu hotelo» (št. 20); manj navadna je tudi zveza: «in to še le v veži, nikar v hiši» (št. 20). Št. 35 čitamo: «. . . da je kar oglušal.» Oblika oglušal se sklada gledé na glasnik é (staroslov. jat) z glagoli slišal, tičal in dr. A vendar se — če sodimo po ljudski govorici in po slov-

nici — staroslovenski é (jat) za omehčanimi soglasniki ne izpremeni vselej v novoslovenski a. Sliši se namreč med ljudstvom češče oblika oglušel. Morebiti bi bilo bolje pisati «najkrajše» namestu «najkračje» (št. 53). Št. 74 čitamo: «. . . ki se čemerno nareži nad njim»; rajši bi rekli: «. . . zareži nad njim».

Jos. Jenko.

Pedagogiški letnik. V. leto. 1891—1892. Uredil Fran Gabršek. Izdalo in založilo „Pedagogiško društvo“ v Krškem. V Celji. Natisnil Dragotin Hribar. 8°. Str. 236. Cena 1 gld. 40 kr. — Vsebina tega letnika je ta-le: Jana Amosa Komenskega: I. Šola v igri (IV. del). II. Kako pregnati lenobo iz šol. Prevel in uvod dodal Fr. Gabršek. — Simon Rudmaš, koroški solnik in domoljub. Spisal Iv. Lapajne. — Jednostavni predmeti iz stavbarstva in strojstva. Za deške meščanske, obrtne nadaljevalne in rokodelske šole. Spisal Karel Hesky. Poslovenil Josip Bezljaj, učitelj meščanske šole v Krškem. — Kotomerstvo. Izvirna razprava s 6 podobami. Spisal J. B. — Iz norimberške risarske izložbe leta 1890. II. — z—. — Pogled na pedagogiško polje l. 1891. J. L. — Statistiški pregled ljudskega šolstva v Avstriji l. 1890. Sestavila Marija Michél. — Poročilo o «Prvi slovenski stalni učilski razstavi» pedagogiškega društva v Krškem. — Ocene. — Vabilo. — Poročilo o delovanji «Pedagogiškega društva» l. 1891. Fr. Gabršek.

Iz tega pregleda se vidi, da je vsebina ne samo mnogovrstna, ampak tudi bogato strokovna njaška. In taka naj se pridno podaje šolnikom, da morejo uspešno napredovati. Poleg vrlega spisa o Rudmašu omenjamo zlasti hvalevredni sestav slovenskih tehniških izrazov, ki dopolnjuje in razširja naše znanstveno in umetnostno besedišče. Ze zaradi teh dveh člankov je knjiga zanimiva za vsakega slovenskega omikanca. Dasi nismo z vsemi posameznostmi (nekaterimi nemiznuami) v pisavi zadovoljni, priznamo splošno, da je pisava čista in lepa. Častitamo.

Letno izvestje c. kr. obrtne strokovne šole za lesno industrijo v Ljubljani o šolskem letu 1891/92. Na svetlo dal c. kr. direktor Ivan Šubic. V Ljubljani 1892. Založila c. kr. obrtna strokovna šola za lesno industrijo. Natisnila Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg. Vel. 8°. Str. 27. — Tukaj nahajamo najprej kratko zgodovino te šole v preteklih dveh letih, potem pa razna poročila. Iz teh razvidimo, kako se razvija ta najmlajši naš učni zavod. Ker je obrtna šola za naš narod jako važna, vredno je to poročilo občnega zanimanja. Če nam bode kaj prilike, povemo več o tem zavodu.

Letno izvestje c. kr. obrtne strokovne šole za umetno vezenje in šivanje čipek v Ljubljani o šolskem letu 1891/92. V Ljubljani 1892. Založila c. k. strokovna šola za umetno vezenje in šivanje čipek. Natisnila Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg. Vel. 8°. Str. 17. — Kar smo rekli o prejšnjem poročilu, to velja tudi o tem.

Kateri bo? Prizor iz domačega življenja. Po Bogosl. Rogačkem predelal J. pl. K. V Celji, 1892. Tiskal in založil Drag. Hribar. 12°. Str. 29. Cena 15 kr., po pošti 17 kr. —